

Ainekava

Õppeaine: kirjandus

Klass: 6.klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

6. klassi lõpetaja:

- mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avalikusuhtluse vahendit;
- väljendab end selgelt jaasjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;
- loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
- kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikatetoel;
- analüüsib ja hindab eriliiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- mõistab eri tüüpi ja liikitekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;
- kujundab lugemise kauduhoiakuid ja tõekspidamisi;
- väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.

Õppekirjandus: Aidi Vallik „Maidu ja Mari lugemik“, kirjandusõpik 6.klassile I osa (kirjastus Maurus)

Kätlin Kaldmaa, Anni Kalm „Ilmast ilma“, 6.klassi kirjandusõpik (kirjastus Koolibri)

Õppesisu 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Teema: **lugemine**

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT)
- Eesmärgistatud üle lugemine. Oma lugemise jälgimine ja lugemisoskuse hindamine. - Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine. - Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. - Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.	Õpilane - on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); - loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti latusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; - tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, - elamustest ja - kogemustest.	<u>Läbivad teemad</u> - Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine (rollimängud, loovtööd, meediatekstid, ametid, õppekäigud jne). - Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. - Kultuuriline identiteet (eesti keele murded, kultuuride erinevused). - Teabekeskond (teabe hankimise võimalused). - Tehnoloogia ja innovatsioon (IKT vahendid). - Väärtused ja kõlblus. <u>Lõiming</u> - Võõrkeeled (võõrsõnad, keelemõisted, maailmakirjanduse autorite teostega tutvumine, trailerid, intervjuud). - Sotsiaalsed (lugemine toetab maailmapildi kujunemist, ajaloo sündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist).

		Kunstiained (teksti illustreerimine, koomiksid).
--	--	--

Teema: **jutustamine**

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	
- Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi ning märksõnade toel. - Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega. - Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. - Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal. - Fantaasialoo jutustamine.	Õpilane: - jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel; - jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; - jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu.	

Teema: **teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine**

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	
<u>Teose mõistmist toetavad tegevused:</u> - Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti abil oma sõnadega, peast. - Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausestena, märksõnadena. - Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine.	<u>Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused.</u> Õpilane: - vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega; - koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;	

• Teksti teema ja peamõtte sõnastamine. • Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. • Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. • Illustratiivsete näidete (nt tsitaatide, iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Detailide kirjeldamine. • Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. • Loetu põhjal järelduste tegemine. Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine. • Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine. <u>Teose/loo kui terviku mõistmine:</u> • Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord. • Sündmuste põhjustagajärg-seosed. Minajutustaja kui loo edastaja. • Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ja tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. • Tegelase muutumise, tegelaste-vaheliste suhete jälgimine, tegelaste	• leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte; • järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha; • kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, võrdleb iseennast mõne tegelasega; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.	
---	--	--

iseloostamine, käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad. Tegelasvaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed. • Looma- ja imemuinasjutu tüüptegelased. <u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine:</u> • Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine. Lihtsamate sümbolite seletamine. • Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine. • Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega. • Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Luuleteksti tõlgendamine. • Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine. • seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muinasjutu, muistendi, kõnekäänu ja vanasõna olemust.	<u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine.</u> Õpilane: • tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete ja võrdlusi; • seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust; mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes. • seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muinasjutu, muistendi, kõnekäänu ja vanasõna olemust.	
---	--	--

Teema: **esitamine**

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	
• Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid. • Luuleteksti esitamine peast. • Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).	Õpilane: • esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.	

Teema: **omalooming**

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	
<u>Kirjeldamine:</u> • Sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. • Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. • Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine. • Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine. <u>Jutustamine:</u> • Jutustuse ülesehitus: ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis, sidus lausestus. otsekõne jutustuses, minavormis jutustamine. • Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt	Õpilane: • kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.	

imemuinasjutu, tõsielu- või fantaasiajutu, muistendi, mälestusloo, kirjandusliku tegelase või looduskirjelduse, vanasõna(de) või kõnekäändude põhjal jutukese, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, loo sündmustiku edasiarenduse, tegelastevahelise dialoogi, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.		
--	--	--